

Kandidatnummer: 10140

Romantisk avvisning blant single

Utvikling og validering av måleinstrument

Bacheloroppgave i Psykologi

Veileder: Leif Edward Ottesen Kennair

Medveileder: Marius Stavang og Mons Bendixen

Mai 2023

Kandidatnummer: 10140

Romantisk avvisning blant single

Utvikling og validering av måleinstrument

Bacheloroppgave i Psykologi
Veileder: Leif Edward Ottesen Kennair
Medveileder: Marius Stavang og Mons Bendixen
Mai 2023

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap
Institutt for psykologi

Kunnskap for en bedre verden

Forord

Denne bacheloroppgaven markerer enden på min bachelorgrad i psykologi ved Norges teknisk- naturvitenskapelige universitet (NTNU) i Trondheim. Studieløpet har vært tidkrevende og til tider utfordrende, men det har også bidratt til mye mestringfølelse og enda større interesse for feltet. Jeg valgte dette bachelorprosjektet på bakgrunn av min interesse for sosialpsykologi og evolusjonspsykologi. Prosjektet er en del av forskningsgruppen «Sexual Conflicts» ledet av professor Leif Edward Ottesen Kennair, ved psykologisk institutt. Jeg vil takke Leif Edward Ottesen Kennair som har vært min veileder i dette prosjektet, og som har vært behjelpelig med spørsmål jeg har hatt og hjulpet meg på vei i skriveprosessen. Jeg vil også takke doktorgradsstudent Marius Stavang som har gitt god innføring i spørreskjema og datasett, og takk til professor Mons Bendixen for statistisk veiledning på gruppesamlinger.

Avvisningshandlingene i spørreskjemaet ble identifisert av tidligere bachelorstudenter, spørreskjema ble deretter utviklet av veilederne for dette prosjektet, og rekruttering av deltakere ble gjort av tidligere bachelorstudenter og veilederne. Mine oppgaver i prosjektet dreide seg om å utvikle et måleinstrument på bakgrunn av spørreundersøkelsen om opplevd romantisk avvisning. Jeg bidro med skalareduksjon av datamaterialet og gjennomførte relevante statistiske analyser som faktoranalyse, reliabilitetsanalyse, korrelasjonsanalyser og t-test. Jeg har selv tolket resultatene, og funnet teori og tidligere forskning som jeg mener er relevant for dette prosjektet.

Sammendrag

Avvisning innebærer å motta signaler om at man ikke er ønsket, at man blir devaluert eller ekskludert. Romantisk avvisning fra en person man ønsker en romantisk/seksuell relasjon til er en av de mest smertefulle formene for avvisning, og kan føre til negative emosjoner, utilfredshet og antisosial atferd. Hensikten til dette bachelorprosjektet er å utvikle et reliabelt og validert måleinstrument for opplevd romantisk avvisning blant single, som kan brukes til videre forskning om hvordan romantiske erfaringer påvirker oss. Studien er basert på et utvalg studenter ved Norges teknisk naturvitenskapelige universitet (N = 451). En prinsipiell faktoranalyse (PCA) viste fire underliggende komponenter/domener for romantisk avvisning blant single. Det ble undersøkt om avvisningsmålet hadde sammenheng med de validerte målene; romantisk ensomhet, sosioseksuell orientering, og nevrotisisme. Korrelasjonsanalyser viste signifikant sammenheng mellom det totale avvisningsmålet og de validerende målene. Flere av sammenhengene viste derimot lav styrke, og tre av fire komponenter hadde ikke signifikante korrelasjoner med nevrotisisme. En uavhengig t-test viste at det var en signifikant gjennomsnittlig kjønnsforskjell i opplevd romantisk avvisning, hvor menn skåret høyest. Resultatene stemmer overens med tidligere forskning og litteratur på området. For videre forskning bør det utviklede måleinstrumentet granskes for innholdsvaliditet, utsettes for test-retest og eventuelt inkludere kontrollvariabler for bedre kausalitet.

Introduksjon

Romantisk avvisning

I løpet av livet vil de aller fleste oppleve å bli avvist. Avvisning er beskrevet som negativ oppmerksomhet direkte knyttet til et individ, hvor vedkommende oppfatter hint eller får en følelse av at man er uønsket (Wesselmann et al., 2016). Man kan oppleve å bli avvist gjennom å føle at man ikke blir likt, at man blir devaluert, ignorert eller ekskludert. Når man opplever avvisning er det vanlig å reagere med negative emosjoner som tristhet og sinne, tilbaketrukkethet og lav selvtillit (Buckley, 2004, s. 14). Avvisning kan oppstå fra venner, familie og/eller andre grupper, men ifølge Kim og kolleger (2020) er *romantisk* avvisning (avvisning fra partner eller noen du ønsker å inngå noe romantisk med) en av de mest smertefulle formene for avvisning. I tillegg viser annen forskning at enkelte individer som opplever romantisk avvisning kan reagere i form av antisosial atferd som aggresjon, vold og isolering (Freedman et al., 2022, s. 1). Det er for eksempel vist at særlig menn kan reagere med voldelig atferd og/eller utvikle fiendtlige holdninger ovenfor kvinner ved gjentakende romantisk avvisning (Andrighetto, 2019, s. 572).

Fra et evolusjonistisk perspektiv kan romantisk avvisning oppleves svært utfordrende trolig på grunn av menneskets iboende behov om å skaffe seg en partner for å kunne reproducere seg (Leary, 2022). I sammenheng med dette oppstår partnerseleksjon, som innebærer at man stadig selekterer bort upassende partnere, til fordel for vellykket reproduksjon (Leary, 2022), og på grunn av denne selekteringen vil mange oppleve å bli valgt bort. I dagens samfunn kan man på mange måter søke etter en partner mer effektivt via ulike dating-apper, og forbruket av disse har økt de siste årene (Coduto, 2019). Et økt forbruk av datingapptjenester vil derimot gjøre at romantisk avvisning trolig skjer oftere (Andrighetto, 2019, s. 571). Forskning viser også at overfloden av partnervalg som datingapper tilbyr kan

føre til mer avvisning enn aksept, ved at brukerne blir mindre villig til å slå seg til ro med én annen person, og dermed avviser oftere (D'Angelo & Toma, 2016, s. 1-2).

Nettopp fordi romantisk avvisning oppleves av de aller fleste, og kan påvirke menneskets psykiske helse negativt og kan føre til antisosial atferd, er det et viktig og interessant fenomen for videre forskning. Tidligere forskningsarbeid har blant annet undersøkt opplevelser med avvisning fra romantisk partner i et stabilt forhold (Kim et al., 2020). Det er dessuten lite forskning rundt grad av opplevd romantisk avvisning blant single, og særlig lite om hvordan dette bør måles. Dette bachelorprosjektet vil derfor ha som hensikt å utvikle og validere et godt måleinstrument for opplevd romantisk avvisning blant single, slik at man bedre kan forske videre på hvordan våre romantiske erfaringer påvirker psykisk helse, holdninger og atferd. Spørreundersøkelsen i prosjektet er utviklet gjennom act-nomination metode, som er en bottom-up-tilnærming. Dette innebærer at fokuset ligger på å hente informasjon fra deltakere, heller enn eksisterende teori (Buss, 2021). Act-nomination metode er utviklet fra prinsippet om at alle fenomener må kartlegges gjennom faktiske atferder (Buss, 2021). Metoden gjennomføres ved at et antall deltakere rapporterer ulike handlinger de assosierer med et fenomen (i dette tilfellet romantisk avvisning). De ulike handlingene samles til lange lister som gjennomgås, hvor de mest prototypiske gjenstår, og hvor vage eksempler fjernes (Buss, 2021). De prototypiske handlingene for romantisk avvisning ble identifisert av tidligere bachelorstudenter, og omformulert til spørsmål som inngikk i spørreundersøkelsen som er benyttet i dette prosjektet.

Problemstillingen for dette prosjektet er: «*Utvikling av skala for romantisk-seksuell avvisning: faktorstruktur, skalreduksjon, reliabilitet og validitet*». Gjennom faktoranalyse og skalareduksjon skal data fra spørreundersøkelsen om opplevd romantisk avvisning reduseres i forsøk på å finne en reliabel faktorstruktur som dekker relevante domener for romantisk avvisning. Det skal gjennomføres reliabilitetsanalyser på relevante mål, og validitet skal

undersøkes ved å se hvorvidt måleinstrumentet har sammenheng med romantisk ensomhet, sosioseksuell orientering og nevrotisisme, som samsvarer med tidligere litteratur.

Teoretiske rammeverk

Tilhørighetsbehov

Romantisk avvisning kan skape sterke negative følelser og atferdsmessige konsekvenser (Baumeister & Leary, 1995, s. 497). I et forsøk på å hindre at en slik negativ opplevelse oppstår, vil de fleste forsøke å unngå å bli avvist. Likevel er de fleste mennesker aktive på dating-markedet, enten for å søke kortvarige seksuelle relasjoner, tilfeldig sex eller langvarige forhold, selv om sannsynligheten for avvisning kan øke ved slik atferd (Leary, 2001, s. 21). Paradokset kan forklares gjennom menneskets sterke behov for å tilhøre. Begrepet tilhørighet defineres som å ønske å forme relasjoner med andre mennesker, for å oppnå en følelse av å ta vare på/bli tatt vare på, stole på noen og føle nærhet (Baumeister & Leary, 1995, s. 499). Tilhørighet har i tillegg vist seg å være sterkt knyttet til individers emosjonelle tilstand og kognitive prosesser (Baumeister & Leary, 1995, s.497), hvor fravær av relasjoner til andre for eksempel kan føre til både psykologisk og fysiologisk følelse av smerte (Wesselmann et al., 2016).

Ulik forskning viser at det sterke behovet for tilhørighet kan bunne i evolusjonære årsaker, som reproduksjon og overlevelse (Wesselmann et al., 2016). Ved å forme relasjoner med andre mennesker og være en del av en gruppe, vil sjansen for reproduksjon, beskyttelse, og hjelp til oppfostring av avkom, øke (Baumeister & Leary, 1995, s. 499). Dermed blir det svært sentralt for mennesket å ha et sterkt fokus på å forme sosiale relasjoner, og særlig romantiske og/eller seksuelle relasjoner. Med utgangspunkt i slike evolusjonære behov, blir mennesket sensitivt for romantisk avvisning, da det kan oppleves som en trussel mot å oppfylle disse behovene (Wesselmann et al., 2016).

Foreldreinvesteringsteori og søkeatferd

Romantisk avvisning som fenomen kan virke unødvendig hvis det er slik at menneskets iboende behov er å tilhøre og formere seg. Det er likevel slik at de fleste ikke ønsker å gå inn i et romantisk forhold med hvem som helst. Dette kan forklares gjennom foreldreinvesteringsteori som går ut på at kvinner må investere mer når det kommer til oppfostring av barn, enn det menn behøver (Trivers, 1972, s. 171). Kvinner har en sterkere forpliktelse til avkom (f.eks gjennom graviditet og amming), enn menn, noe som kan ha resultert i at kvinner har evolvert til å være mer selektiv når det kommer til hvem de ønsker å inngå et seksuelt og/eller romantisk forhold med (Trivers, 1972, s.171). Menn har derimot utviklet et sterkt behov for seksuell variasjon (Grunau et al., 2022, s. 2), som kan være årsaken til at menn i større grad tar initiativ til romantisk/seksuell kontakt, enn det kvinner gjør, og denne kjønnsforskjellen i flørteatferd har også vist seg å være konsistent på tvers av kulturer som har ulik tilnærming til sex og romantiske forhold (Kennair et al., 2022). Buss' og Schmitts teori om seksuell paringsstrategi viser at menn og kvinner har ulike seksuelle strategier, hvor menn, på grunn av mindre investering i avkom, i større grad søker korttidsforhold heller enn langsiktige, og motsatt for kvinner (Buss & Schmitt, 1993). Den aktive og kortsiktige søkeatferden til menn har vist å ha en sammenheng med mer opplevd avvisning (Charlot et al., 2020, s. 124)

Foreldreinvesteringsteori kan sies å være det teoretiske grunnlaget for kostnadsteori, som ytterligere forklarer forskjellen i søkeatferd mellom menn og kvinner (Haselton & Buss, 2000, s. 81-82). Kostnadsteori innebærer at vi tar vurderinger i forhold til hvorvidt man føler at man taper eller vinner på ulike beslutninger (Haselton & Buss, 2000, s. 81). For menn vil det koste mer å ikke ta sjansen på romantisk/seksuell kontakt med en kvinne, enn det vil koste å ta sjansen, og så bli avvist (Haselton & Buss, 2000, s. 82-83). For kvinner vil det derimot

komme mer å forsøke å opprette romantisk/seksuell kontakt og bli avvist, enn det vil koste å ikke inngå kontakt i det hele tatt (Haselton & Buss, 2000, s. 83).

Tidligere funn

I tillegg til teori om romantisk avvisning, vil jeg inkludere teori rundt romantisk ensomhet, søkeatferd og nevrotisisme da jeg ønsker å undersøke sammenhengen mellom disse og romantisk avvisning. Tidligere funn på området kan være til hjelp for validering av måleinstrumentet i det aktuelle bachelorprosjektet, og i tillegg bidra til utvikling av testbare hypoteser.

Romantisk ensomhet

Ensomhet har blitt beskrevet som en multidimensjonal opplevelse, hvor man skiller mellom *sosial* ensomhet (fravær av sosiale relasjoner) og *emosjonell* ensomhet (fravær av intime og romantiske relasjoner) (Weiss, 1973, sitert i Adamczyk, 2015, s.675). Det har også blitt utviklet et validert mål på skillet mellom sosial ensomhet og romantisk/emosjonell ensomhet (DiTommaso et al., 2004). Weiss definerer romantisk ensomhet som en opplevelse hvor man mangler intime relasjoner gjennom livet (Weiss, 1973, sitert i, Rostami & Jowkar, 2015, s. 25). I følge Qualter mfl. er romantisk ensomhet noe som ofte oppstår i ungdomstiden og voksen alder fordi det er her behovet for intimitet og romantisk kontakt ofte vokser frem (Qualter et al., 2015, s.251). Her viste en studie av videregående elever og deres parforhold at tilfredsstilte relasjonsbehov var assosiert med lavere nivå av ensomhet, mens høyere nivå av ensomhet var assosiert med relasjonell skuffelse (Flora & Segrin, 2000, sitert i Qualter et al., 2015, s. 251). Dette tyder på at avvisning fra mennesker man ønsker en romantisk relasjon til, kan forårsake en sterkere ensomhetsfølelse.

Forskjellen i romantisk ensomhet blant single og personer i parforhold ble også undersøkt i en studie av Adamczyk (2018) som viste at single rapporterte høyere nivå av

romantisk ensomhet enn personer i parforhold, og at dette hadde en signifikant sammenheng med frykten for å forbli singel (Adamczyk, 2018, s. 126). Dette viser at det å være singel kan i seg selv påvirke grad av romantisk ensomhet, samt at frykten for å forbli singel kan resultere i et enda sterkere behov for romantisk kontakt. Å bli avvist av noen du ønsker et romantisk forhold med har også vist seg å være knyttet til ensomhet. I følge Leary (2022) er for eksempel ensomhet og tristhet svært vanlige emosjoner som oppstår ved skilsmisse eller oppløsning av tette relasjoner hvor man føler at man ikke er ønsket som partner (Leary, 2022). Selv om de ulike studiene ikke har undersøkt hvorvidt romantisk avvisning blant single har en direkte effekt på romantisk ensomhet, tyder resultatene likevel på at det er logisk å anta at det er en sammenheng mellom fenomenene.

Kjønnsforskjeller i søkeatferd

For å tiltrekke seg en ønsket seksuell/romantisk partner, praktiserer vi mennesker ulike atferder for å oppnå den andre personens oppmerksomhet. Både menn og kvinner benytter seg av flørtende atferd for å få oppmerksomhet fra en ønsket partner og i beste fall fremkalle seksuell eller romantisk interesse (Kennair et al., 2022). Det har blitt vist at flørteatferd er universelt for mennesket, og en vanlig strategisk søkeatferd (Kennair et al., 2022). Hvor aktivt man søker varierer derimot, og for å måle om man har en aktiv søkeatferd eller ikke har det blitt utviklet et måleinstrument som viser i hvor stor grad man er villig/ har en tendens til å ha kortsiktige og tilfeldige seksuelle relasjoner med andre (Penke & Asendorpf, 2008). Tidligere forskning viser at det er forskjeller i søkeatferd mellom kvinner og menn, hvor menn har en mer aktiv rolle i søken etter en partner enn det kvinner har (Grunau et al., 2022, s. 2). Med bakgrunn i foreldreinvesteringsteori og søkestrategier er menns søkeatferd mer kortsiktig enn kvinners. (Buss & Schmitt, 1993). Kvinners seksuelle strategi dreier seg altså oftest om å skaffe seg en langsiktig partner som hun kan oppfostre barn med, mens den seksuelle

strategien til menn ofte innebærer et ønske om å oppnå variasjon og reproduktiv suksess (Buss & Schmitt, 1993).

I tillegg til evolusjonære forklaringer på kjønnsforskjeller i søkeatferd, kan det argumenteres for at også samfunnsmessige og sosiale faktorer kan bidra med en forklaring. Ifølge Eaton og Rose (2011) har for eksempel dating-kulturen endret seg til en «hook-up kultur» de siste 35 årene. Denne hook-up-kulturen karakteriseres av kortsiktige seksuelle relasjoner som gjerne oppstår mellom to fremmede eller bekjente. Det hevdes at i en slik kultur opplever kvinner mer anger og skyldfølelse enn menn (Eaton & Rose, 2011), noe som kan gjøre kvinners søkeatferd mer defensiv. Til motsetning er menn mer aktive, og Charlot og kolleger fant at menn trolig opplever mer aksept, men også mer avvisning enn kvinner, på grunn av sin aktive søkeatferd (Charlot et al., 2020, s. 124). Med utgangspunkt i dette kan det antas at hyppigere søkeatferd kan ha sammenheng med mer opplevd romantisk avvisning, og at menn også derfor vil oppleve mer romantisk avvisning enn kvinner.

Nevrotisisme

Vi opplever romantisk avvisning ulikt; for noen kan det oppleves som en bagatell, mens andre kan ta det svært tungt (Downey & Feldman, 1996, s. 1327). Det kan derfor være interessant å se på hvordan ulike personlighetstrekk har sammenheng med opplevd romantisk avvisning. Nevrotisisme er et personlighetstrekk som innebærer en tendens til å føle seg nedstemt, stresset og engstelig, samt være mer utilfreds med seg selv (Watson, 2001). Nevrotisisme er sterkt knyttet til depresjon og angst, og personer som skårer høyt på dette personlighetstrekket har en tendens til å reagere sterkere på truende stimuli enn andre (Watson, 2001). Fordi romantisk avvisning kan oppleves som truende stimuli for mennesket (Baumeister & Leary, 1995, s. 497) kan det tenkes at mennesker som skårer høyt på nevrotisisme også vil være mer sensitive for avvisning.

Studier viser også at nevrotisisme er positivt assosiert med avvisningssensitivitet (Mehrabian, 1994, sitert i, Bayer et al., 2021). Avvisningssensitivitet innebærer at man er engstelig i forkant av avvisningen, samt at man reagerer sterkt på tegn til avvisning (Downey & Feldman, 1996, s. 1327). En studie gjort av Downey og Feldman (1996) viste at personer som var sensitive for avvisning, også opplevde mer avvisning fordi de forventet at dette ville skje. Gitt disse funnene kan det antas at personer med høyere nivå av nevrotisisme vil oppleve mer avvisning, enn personer som ikke skårer høyt på personlighetstrekket.

Hypoteser

Det aktuelle bachelorprosjektet innebærer å utvikle et måleinstrument for romantisk avvisning blant single. Måleinstrumentet må valideres, og dette gjøres ved å undersøke om subjektive opplevelser med romantisk avvisning har sammenheng med romantisk ensomhet, søkeatferd og nevrotisisme, som samsvarer med tidligere forskning. I følge Adamcyks studie (2018) opplever single individer høyere grad av romantisk ensomhet, og har en frykt for å forbli singel. Leary (2022) beskriver også at å bli avvist av noen man ønsker noe romantisk med kan forårsake ensomhet. Med utgangspunkt i dette vil den første hypotesen anta at **H1**: det er en signifikant positiv korrelasjon mellom opplevd romantisk avvisning og romantisk ensomhet. Ifølge Buss og Schmitts teori om seksuell strategi (Buss & Schmitt, 1993) samt Trivers foreldreinvesteringsteori (Trivers, 1972) har menn en tendens til å søke kortvarige relasjoner og tilfeldig sex, mens kvinner ofte har en mer langsiktig seksuell strategi. I tillegg har menn en mer aktiv søkeatferd i forhold til romantisk kontakt, hvor tidligere funn rapporterer at dette kan føre til mer opplevd avvisning (Charlot et al., 2020, s. 124). Den andre hypotesen vil derfor hevde at **H2**: det er en signifikant positiv korrelasjon mellom søkeatferd og romantisk avvisning. Videre vil den tredje hypotesen anta at **H3**: det er en signifikant gjennomsnittlig kjønnsforskjell i opplevd romantisk avvisning. Ifølge tidligere forskning kan personlighetstrekket nevrotisisme ha en sammenheng med opplevd romantisk avvisning, ved

at trekket er assosiert med en sterkere avvisningssensitivitet (Mehrabian, 1994, sitert i Bayer et al., 2021). Min fjerde hypotese vil derfor anta at **H4**: det er en signifikant positiv korrelasjon mellom nevrotisisme og opplevd romantisk avvisning.

Metode

Utvalg

Utvalget som svarte på spørreskjema for single, bestod av 488 deltakere. Rekruttering av deltakerne ble gjort ved bruk av «non probability haphazard sampling», som er et bekvemmelighetsutvalg. Studien og spørreskjema ble presentert i forelesninger og lagt ut på læringsplattformen Blackboard for studenter ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet i Trondheim. Respondenter som karakteriseres som uteliggere ble ekskludert, deriblant en respondent som rapporterte at han var 10 år gammel, og en som rapporterte flere enn 99 sexpartnere i løpet av de siste 30 dagene. Disse svarene virket lite logisk, og det ble derfor valgt å fjerne dem. I tillegg ble respondenter som ikke var studenter ekskludert. Utvalget bestod til slutt av 451 deltakere; 292 kvinner (65%) og 159 menn (35%) i alderen 18 til 40 år, $M= 22.16$, $SD= 2.84$.

Prosedyre

For å utvikle avvisningsmålet ble act-nomination metoden brukt. I 2022 genererte bachelorstudenter ulike måter man kan oppleve å bli avvist på når man er singel. Disse ble kombinert til 58 ulike avvisningshandlinger, og senere redusert til 54 handlinger da noen handlinger var for overlappende. Det resulterte dermed i 54 testledd for opplevd avvisning blant single. Avvisningshandlingene ble omformulert til spørsmål som inngikk i den aktuelle spørreundersøkelsen som et tilfeldig utvalg av NTNU studenter svarte på. Invitasjon til studien foregikk ved at spørreundersøkelsen ble presentert for studenter ved NTNU i forelesninger og lagt ut på læringsplattformen Blackboard. Spørreundersøkelsens varighet var ca. 15 minutter. Ingen personidentifiserende opplysninger eller IP-adresser ble registrert i undersøkelsen, og derfor var det heller ikke nødvendig at prosjektet ble godkjent av NSD/Sikt. På den første siden i spørreundersøkelsen blir det også informert om at spørsmålene kan inneholde sensitive tema og at det kan være lurt å gjennomføre

undersøkelsen i skjermede omgivelser. Respondentene hadde muligheten til å trekke seg når som helst underveis, og samtykker først når man trykker «Ja» helt i slutten av spørreskjema. De som ikke ga samtykke, er ekskludert fra dataene.

Mål/materiale

Deltakerne i studien besvarte en nettbasert spørreundersøkelse om romantisk søking, aksept og avvisning. Spørreskjema inneholdt også demografiske mål om kjønn, alder, utdanningsnivå, seksuell orientering og antall forpliktete parforhold. I tillegg inkluderte det validerte mål for romantisk ensomhet, søkeatferd og personlighetsmål. For gjennomføring av statistiske analyser ble statistikkprogrammet «IBM SPSS 28» brukt. I analysene ble testleddene for opplevd romantisk avvisning og valideringsmål for romantisk ensomhet, sosioseksuell orientering og nevrotisisme inkludert.

Kjønn

I spørreskjema var det mulig å oppgi kjønnene «kvinne», «mann» eller «annet» (jeg definerer meg som verken eller)». I analysene er kun menn og kvinner inkludert.

Opplevd romantisk avvisning

Opplevd romantisk avvisning ble målt gjennom spørsmålet: «I løpet av de siste 30 dagene hvor ofte har du opplevd følgende former for avvisning?» etterfulgt av en spesifikk avvisningshandling (f.eks. «Den andre avslo dine invitasjoner til date»), rangert på en Likert skala fra; 0 (aldri) til 5 (flere ganger om dagen). For nedkorting av data ble testleddenes frekvens undersøkt. Testledd som viste at mer enn 90% aldri hadde opplevd avvisningshandlingen ble ekskludert i videre analyse fordi de var for lavfrekvente, som resulterte i 44 testledd. Etter faktoranalyse med de 44 testleddene ble kryssladninger og lave faktorladninger med en absolutt verdi under .4 fjernet (Stevens 2002, sitert i, Field, 2018, s. 795). Avvisningsmålet bestod til slutt av 16 testledd og hadde god reliabilitet: $\alpha = .904$.

Romantisk ensomhet

Målet på romantisk ensomhet brukt i bacheloroppgaven er basert på Sternbergs kjærlighetstriangel hvor lidenskap, intimitet og forpliktelse er tre viktige deler som er til stede i et hvert forhold i større eller mindre grad (Sternberg, 1986, 1997, sitert i, Sumter et al., 2013). Målet på romantisk ensomhet er derfor også delt inn i disse tre kategoriene; lidenskap (f.eks. «Jeg savner lidenskap eller en å ha sex med i livet mitt»), 2 item, intimitet (f.eks. «Jeg savner nærhet med en partner») 2 item, og forpliktelse (f.eks. «Jeg skulle ønske jeg hadde en kjæreste å leve livet sammen med») 2 item. Svarene oppgis langs en Likert-skala fra 1 (svært lite) til 7 (svært mye). Målet hadde god reliabilitet, 6 item, $\alpha = .903$.

Sosioseksuell orientering (SOI-R)

For sosioseksuell orientering brukes Lars Penke's SOI-R, en revurdert versjon av Simpson og Gangestads originale SOI (Penke & Asendorpf, 2008). Målet tar for seg i hvor stor grad man er villig til eller ønsker å ha uforpliktet sex. Målet er delt inn i subdimensjonene atferd, holdninger og begjær/ønske. Atferdsdimensjonen inneholder 3 items (f.eks «Hvor mange forskjellige partnere har du hatt samleie med de siste 12 mnd?»), holdningsdimensjonen har 3 items (f. eks «Sex uten kjærlighet er OK»), og ønske/begjær - dimensjonen har også 3 items (f.eks «Hvor ofte fantaserer du om å ha sex med noen du ikke har et forpliktet kjærlighetsforhold til?»). Respondentene svarte langs en Likert-skala fra 1 (aldri) til 9 (minst en gang om dagen). Målet hadde god reliabilitet, 9 item, $\alpha = .865$

Nevrotisisme

Nevrotisismemålet er utviklet fra Soto og Johns Femfaktormodell (Soto & John, 2017). Målet innebærer i hvor stor grad man skårer på ulike trekk som er assosiert med personlighetstrekket nevroisisme. Det utviklede målet inneholder 3 item, (f.eks «Jeg er en person som er ofte

bekymret»), rangert fra 1 (stemmer svært dårlig) til 5 (stemmer svært bra), og hadde god reliabilitet, 3 item, $\alpha = .756$.

Statistiske analyser

Det ble brukt prinsipiell faktoranalyse (PCA) for å undersøke underliggende komponenter av romantisk avvisning og hvordan variabler fordeler seg på disse. Valget falt på PCA fordi det er en metode som egner seg godt når man vet lite om hvordan de ulike handlingene vil korrelere med hverandre. Samtidig tillater PCA at mest mulig av den *totale* variansen i målet blir forklart (Field, 2018, s. 780). PCA egner seg også godt for å presentere en oppsummerende, men enkel komponentstruktur, noe som passer dette prosjektet godt da det er et fokus på nedskalering av datamateriale. Reliabilitetsanalyse ble brukt for å undersøke reliabiliteten til komponentene og valideringsmålene. For å undersøke sammenhengen mellom det totale avvisningsmålet, komponentene og de validerte målene ble det brukt bivariate korrelasjonsanalyser. Det ble gjennomført en uavhengig t-test for å undersøke gjennomsnittlig kjønnsforskjell i det totale avvisningsmålet.

Resultater

En prinsipiell faktoranalyse (PCA) av de 44 testleddene viste en signifikant Bartletts test $X^2(946) = 12957.776, p < .001$, med en høy KMO-verdi $= .945$. Dette ga oppfylte forutsetninger for å ekstrahere komponenter. Det ble ekstrahert sju komponenter med egenverdi over 1, og den totale variansen var på 65% (rotert løsning). Det ble brukt oblik rotasjon (direct oblmin) på grunn av en antagelse om at faktorene hadde en sammenheng (Field, 2018, s. 794).

Fordelingen av variablene på komponentene var derimot ujevne og vanskelig å tyde.

Faktorløsningen tydet på at fire komponenter ville være en bedre løsning tematisk sett, og et overblikk av scree-plottet tydet på ekstraksjon av 4-5 komponenter. Det ble derfor kjørt en ny PCA med ekstraksjonskriteriet satt til 4. Faktorløsningen ble betydelig mer oversiktlig, og det ble gjennomført reduksjon av variabler med lave faktorladninger med en verdi under .4 (Stevens 2002, sitert i, Field, 2018, s. 795) og ladninger som ladet vesentlig på to/eller flere faktorer. Variabler som ikke passet tematisk inn i faktorene, og viste lav kommunalitet (< 0.4) ble også ekskludert fra videre analyse (Field, 2018, s. 788). Etter nedskaleringen ble en ny og endelig PCA kjørt med totalt 16 variabler.

Den endelige faktoranalysen viste en signifikant Bartletts test $X^2(120) = 3705.756, p < .001$, med høy KMO-verdi $= .892$. Den individuelle KMO-verdien for hver variabel var også høy ($> .77$). De fire komponentene forklarte 70% av den totale variansen (rotert løsning) i målet, og viste en forståelig fordeling av variabler (se Tabell 1). Det ble gjennomført reliabilitetsanalyser for de fire komponentene. Den første komponenten kalt «Fravær av engasjement», 4 item, $\alpha = .88$, inneholder avvisningshandlinger som karakteriseres av et fravær av engasjement fra den andre, særlig i forhold til samtale. Den andre komponenten kalt «Datingapp avvisning», 4 item, $\alpha = .85$, innebærer avvisningshandlinger karakterisert av at man får avvisende signaler over nett via ulike datingapper. Den tredje komponenten er kalt «Direkte avslag», 4 item, $\alpha = .82$, og er karakterisert av at man får et klart nei på

forespørsler/invitasjoner, eller et direkte signal på at den andre ikke er interessert, og den fjerde komponenten er kalt «Unngåelse i situasjonen», 4 item, $\alpha = .84$, som kjennetegnes av at den andre unngår deg ved å gi fysisk avvisende signaler (for eksempel ved bruk av kroppsspråk) i situasjoner hvor man befinner seg fysisk sammen.

Tabell 1*Prinsipiell faktoranalyse (PCA), faktorladninger og kommunalitet*

Variabler	1	2	3	4	Kommunalitet
1. Fravær av engasjement					
14. Den andre var mindre engasjert enn deg.	.88				.76
16. Den andre gjorde lite for å holde samtalen i gang.	.83				.77
19. Den andre brukte lang tid på å svare	.81				.64
18. Den andre stilte færre spørsmål enn deg.	.80				.77
2. Datingapp avvisning					
28. Fikk ikke svar på meldinger på datingapper		.93			.88
27. Fikk ikke match på datingapper		.87			.72
29. Fikk korte uengasjerte svar på datingapper		.83			.79
30. Den andre avfulgte deg på sosiale medier/datingapper		.54	.38		.57
3. Direkte avslag					
7. Den andre ville ikke treffe deg igjen			.80		.65
5. Den andre avsto din invitasjon til sex eller å dra hjem sammen			.77		.61
1. Den andre sa at han/hun ikke var interessert			.76		.65
4. Den andre avsto dine invitasjoner til date			.76		.66
4. Unngåelse i situasjonen					
26. Den andre kom ikke bort til deg				.87	.73
25. Den andre gav deg ikke oppmerksomhet				.80	.70
24. Den andre hadde kortvarig blikkontakt med deg				.72	.69
23. Den ander unngikk blikkontakt				.64	.63
Eigenverdi	6.82	1.88	1.48	1.02	
% av varians	43	12	9	6	
Total varians	70%				

Notat: N= 431-442. Lave faktorladninger er undertrykt (<.30). Fet skrift indikerer høye faktorladninger.

Totalt var gjennomsnittskåren for «Fravær av engasjement» høyere, ($M = 0.78, SD = 0.77$), enn «Datingapp avvisning», ($M = 0.47, SD = 0.66$), «Direkte avslag», ($M = 0.27, SD = 0.46$), og «Unngåelse i situasjonen», ($M = 0.56, SD = 0.62$). Komponentene korrelerte signifikant med hverandre ($p < .001$), men det var ulikt antall respondenter på hver faktor (se Tabell 2 og 3), noe som bør tas i betraktning når man analyserer videre resultater. Resultatene viste en signifikant positiv korrelasjon mellom opplevd romantisk avvisning og romantisk ensomhet, $r(449) = .26, p < .001$. Av de fire komponentene var det «Datingapp avvisning» som korrelerte sterkest med romantisk ensomhet, $r(449) = .24, p < .001$. Det var en signifikant positiv korrelasjon mellom opplevd romantisk avvisning og søkeatferd, $r(449) = .20, p < .001$. Menn skåret høyere på opplevd romantisk avvisning ($M = 0.66, SD = 0.59$), enn kvinner ($M = 0.45, SD = 0.43$), forskjellen var relativt liten, $\Delta M = -0.21$, men signifikant, $t(241.69) = -3.95, p < .001$. Det var en signifikant positiv korrelasjon mellom opplevd romantisk avvisning og nevrotisisme, $r(449) = .09, p = .049$, korrelasjonen var derimot veldig svak. Det var en sterkere korrelasjon mellom nevrotisisme og komponenten «Fravær av engasjement», $r(449) = .13, p < .001$, og ingen signifikante, $p > .05$, korrelasjoner mellom nevrotisisme og de tre andre komponentene. (Se Tabell 3).

Tabell 2

Deskriptiv statistikk og korrelasjoner mellom totalt avvisningsmål og komponenter

Komponenter	AvTOT	1	2	3	4	N	M (0-5)	SD
AvTOT	1	-	-	-	-	446	0.52	0.50
1.Fravær engasjement	.84*** (n=441)	1	-	-	-	441	0.78	0.77
2.Datingapp avvisning	.72*** (n=431)	.41*** (n=431)	1	-	-	431	0.47	0.66
3.Direkte avslag	.73*** (n=442)	.48*** (n=438)	.43*** (n=430)	1		442	0.27	0.46
4.Unngåelse i situasjonen	.82*** (n=441)	.64*** (n=439)	.38*** (n=430)	.51*** (n=438)	1	441	0.56	0.62

Notat: AvTOT = Avvisning totalt gjennomsnitt, N = antall deltakere for hver komponent, n-verdi i parentes = antall deltakere som responderte på begge komponenter. *** = $p < .001$

Tabell 3*Korrelasjoner mellom totalt avvisningsmål, komponenter og valideringsmål*

Valideringsmål	N	M	SD	AvTOT	F.E	Dating- app	D.A	U.i.S
Romantisk ensomhet	449	4.86	1.47	.26*** (n=445)	.22*** (n=440)	.24*** (n=430)	.20*** (n=441)	.15*** (n=440)
Søkeatferd (SOI-R)	447	4.82	1.71	.20*** (n=443)	.16*** (n=438)	.18*** (n=428)	.19*** (n=439)	.16*** (n=438)
Nevrotisisme	449	2.89	0.98	.09* (n=445)	.13** (n=440)	.02 (n=430)	.06 (n=441)	.09 (n=440)

Notat: N = antall respondenter i valideringsmål. n-verdi i parentes = antall deltakere som skåret på både valideringsmålet og komponenten. AvTOT = Avvisning totalt gjennomsnitt, F.E = Fravær av engasjement, Datingapp = Datingapp avvisning, D.A = Direkte avslag, U.i.S = Unngåelse i situasjonen. *** = $p < .001$, ** = $p < .01$, * = $p < .05$.

Diskusjon

Hensikten med dette bachelorprosjektet var å utvikle og validere et måleinstrument for opplevd romantisk avvisning blant single, og avdekke domener/komponenter med de mest prototypiske avvisningshandlingene. Gjennom statistiske analyser endte måleinstrumentet opp med å bestå av 16 ulike handlinger som kan oppleves avvisende for single personer.

Analysene viste fire underliggende komponenter for romantisk avvisning; «Fravær av engasjement», «Datingapp avvisning», «Direkte avslag» og «Unngåelse i situasjonen». Den gjennomsnittlige skåren var høyest for komponenten «Fravær av engasjement». Hypotese 1 og 2 ble bekreftet ved at det var en signifikant positiv korrelasjon mellom romantisk avvisning og romantisk ensomhet, og søkeatferd. Hypotese 3 ble også bekreftet da det var en signifikant gjennomsnittlig kjønnsforskjell i opplevd romantisk avvisning. Hypotese 4 ble delvis støttet da resultatene viste en signifikant sammenheng mellom nevrotisisme og det totale avvisningsmålet, samt med komponenten «Fravær av engasjement», men hadde ingen signifikante korrelasjoner med de gjenværende komponentene.

Hypotese 1

Den første hypotesen antok at det var en signifikant positiv korrelasjon mellom opplevd romantisk avvisning og romantisk ensomhet. Hypotesen ble støttet, da det totale avvisningsmålet, samt de fire komponentene alene hadde signifikante positive korrelasjoner med romantisk ensomhet. At hypotesen ble støttet samsvarer med tidligere forskning hvor for eksempel Adamczyk's (2019) studie tyder på at det å være singel, i seg selv kan være en faktor som påvirker individers grad av romantisk ensomhet. Studier har også vist at å bli avvist av en man ønsker å inngå noe romantisk eller intimt med, kan svekke både selvfølelse og selvtillit og føre til isolering, som igjen bidrar til en sterkere ensomhetsfølelse (Buckley, 2004, s.14). Sammenhengen forklares også godt gjennom selve definisjonen av romantisk ensomhet, som Weiss (1973) beskriver som «fraværet av intime relasjoner gjennom livet».

Romantisk avvisning kan oppleves som et avslag på å oppnå slike intime relasjoner, og det er derfor svært naturlig at romantisk avvisning har en signifikant sammenheng med romantisk ensomhet.

Støtten for hypotese 1 er ikke overraskende, men et interessant funn var at av de fire komponentene var det komponenten «Datingapp avvisning» som hadde den sterkeste korrelasjonen med romantisk ensomhet. Basert på forskning gjort av Andrighetto kan denne sammenhengen skyldes et økt forbruk av datingapper, og dermed også en økt sannsynlighet for å oppleve å bli avvist (Andrighetto, 2019, s. 572). En annen forklaring på sammenhengen kan være at allerede sårbare og ensomme individer kan ha en tendens til å ha et mer impulsivt bruk av datingapper som ikke alltid vil gagne dem, og dermed gi økt sannsynlighet for gjentatt avvisning (Coduto, 2019). Den allerede eksisterende sårbarheten og ensomhetsfølelsen kan da naturligvis forsterkes. Datingapp avvisning kan også korrelere sterkere med romantisk ensomhet enn de andre komponentene på grunn av den mer tydelige konstellasjonen av at man implisitt søker seksuell/romantisk kontakt ved bruk av en slik app, og at avvisningen derfor på mange måter blir mer tydelig.

Hypotese 2

Den andre hypotesen om at det var en signifikant positiv korrelasjon mellom romantisk avvisning og søkeatferd, ble støttet. Antakelsen bunnset i tidligere forskning som tyder på at jo mer aktivt en søker en romantisk/seksuell relasjon, jo oftere vil man oppleve å bli avvist (Charlot et al., 2020, s. 124). Det kan nesten forstås som en slags prøv-og-feil taktikk. En aktiv søkeatferd kan også ses i sammenheng med aktivt bruk av datingapper, hvor det hevdes at dette kan føre til gjentatt avvisning (Andrighetto, 2019, s. 571). I tillegg har enkelte studier vist at personer som benytter datingapper ofte kan bli mer motvillig til å forplikte seg til én person på grunn av overfloden av valgmulighetene man har (D'Angelo & Toma, 2016), noe

som igjen kan føre til en mer aktiv og pågående søkeatferd og som på den andre siden også kan gjøre at man selv avvises oftere.

Korrelasjonene mellom SOI-R, det totale avvisningsmålet og komponentene var imidlertid svake. En årsak til at sammenhengen ikke er sterk kan være at en aktiv søkeatferd også kan medføre mye aksept, og at avvisningen som også skjer blir raskere glemt for individer som skårer høyt SOI-R, fordi fokuset heller ligger på å fortsette søken.

Hypotese 3

Den tredje hypotesen om at det var en signifikant gjennomsnittsforskjell i opplevd romantisk avvisning blant kvinner og menn, ble støttet. Analysene viste at menn i snitt opplever mer romantisk avvisning enn kvinner. Bakgrunnen for antakelsen bygger blant annet på tidligere teori om ulik søkeatferd mellom kvinner og menn. Trivers (1972) foreldreinvesteringsteori tilsier at kvinner har et større ansvar når det kommer til avkom, og vil derfor være mer selektiv og passiv i sin søkeatferd. Menn derimot har et mindre ansvar i forhold til oppfostring av avkom, og har dermed en mer aktiv søkeatferd hvor de gjerne leter etter kortsiktige seksuelle relasjoner (Buss & Schmitt, 1993). Haselton & Buss sin kostnadsteori (2000, s. 83) støtter også opp om at menn har en mer aktiv søkeatferd fordi kostnaden av å ikke forsøke å inngå romantisk/seksuell kontakt med en kvinne, vil være større enn kostnaden av å bli avvist. Individer med en aktiv søkeatferd er mer sannsynlig til å oppleve mer romantisk avvisning (Charlot et al., 2020, s. 124), og siden menn oftest tar mer initiativ til romantisk kontakt enn kvinner, vil det være naturlig at menn også opplever mest romantisk avvisning.

Det ble likevel forventet en større gjennomsnittsforskjell mellom kjønnene enn det resultatene viste, gitt tidligere litteratur. En årsak til at kvinner også har rapportert å oppleve nesten like mye romantisk avvisning som menn kan være at de har en høyere

avvisningssensitivitet (Giovazolias & Pachalidi, 2022) og kanskje opplever avvisningen tyngre, fordi de er mindre vant til opplevelsen enn menn.

Hypotese 4

Den fjerde og siste hypotesen om signifikant positiv korrelasjon mellom opplevd romantisk avvisning og nevrotisisme ble delvis støttet. Korrelasjonene er svake, og det var kun det totale avvisningsmålet og «Fravær av engasjement» av de fire komponentene som korrelerte signifikant med nevrotisisme. At korrelasjonene ikke var sterkere var noe overraskende da tidligere litteratur gir støtte for at nevrotisisme henger sammen med en avvisningssensitivitet (Mehrabian, 1994, sitert i, Bayer et al., 2021), som innebærer å være mer oppmerksom på, og forvente avvisning, og derfor også oppleve mer av det (Downey & Feldman, 1996). I tillegg har individer med høyere grad av nevrotisisme en tendens til å reagere sterkere på truende stimuli (Watson, 2001), og ifølge Baumeister og Leary (1995) er romantisk avvisning truende for mennesket. På den andre siden kan de svake korrelasjonene trolig henge sammen med at personer som skårer høyere på nevrotisisme muligens har en mer passiv søkeatferd på grunn av en større tilbøyelighet for sosial engstelse og utilfredshet med seg selv (Watson, 2001), og at de på grunn av sin mer passive søkeatferd heller ikke opplever avvisning like ofte.

Den signifikante korrelasjonen mellom nevrotisisme og komponenten «Fravær av engasjement» virker logisk. Komponentene «Fravær av engasjement» er karakterisert av avvisningshandlinger som uttrykker at den andre er mindre engasjert, og som kanskje ofte oppstår som litt utydelige og indirekte. Avvisningssensitiviteten som følger med nevrotisisme, kan gjøre at slike utydelige avvisningshandlinger kanskje tolkes feil i forhold til at vedkommende er mer sensitiv til å føle et fravær av engasjement hos den andre, når dette ikke alltid er tilfellet. Det kan derfor hende at personer som skårer høyt på nevrotisisme også skårer høyt på denne komponenten. Det er derimot noe overraskende at nevrotisismemålet ikke har signifikante korrelasjoner med de tre andre komponentene og særlig da «unngåelse i

situasjonen», som også er karakterisert av avvisningshandlinger som på mange måter kan være mer utydelige og kan misoppfattes.

Styrker og svakheter

Prosjektet har flere begrensninger. Utvalgsmetoden er gjort ved bekvemmelighetsutvalg for å rekruttere studenter fra ulike campuser ved NTNU. Metoden er effektiv og mindre ressurskrevende, men kan føre til skjevheter. Siden studien ble presentert i enkelte forelesninger, gjør det at kun de som var til stede på de gitte forelesningene fikk mulighet til å ta spørreundersøkelsen. Studien ble også presentert på læringsplattformen Blackboard, men frivilligheten til å delta kan påvirke utvalgets generaliserbarhet for eksempel ved at kun de som er interessert i det gitte tema eller har mer motivasjon, gjennomfører undersøkelsen (Meltzoff & Cooper, 2018, s. 72). Dette kan føre til et for homogent (likt) utvalg, noe som kan gjøre det vanskelig å generalisere resultatene til hele studentpopulasjonen (Meltzoff & Cooper, 2018, s. 83). Homogene utvalg kan også lede til generalisering, men for mer begrensede subgrupper, og da burde rekruttering av deltakere kanskje vært mer restriktiv i forkant. På den andre siden er det også viktig at utvalget er relativt likt, og særlig at deltakernes demografiske karakteristika kan sammenlignes (Meltzoff & Cooper, 2018, s. 81). Dette er en styrke i prosjektet hvor analysene viser at deltakerne er svært like både i alder, seksuell legning og utdanningsnivå. Videre er det viktig å kommentere at ulikt antall respondenter på enkelte spørsmål i studien kan være en svakhet. Det resulterte i ulikt antall respondenter på de fire komponentene, som igjen kan påvirke korrelasjonene i analysen. Forskjellene er ikke store i forhold til det totale utvalget, men likevel verdt å være klar over når man analyserer resultatene.

I forhold til validering viser prosjektet i sin helhet en del styrker. For eksempel har prosjektet god konstruktvaliditet (Meltzoff & Cooper, 2018, s. 126) ved at resultatene samsvarer med resultater fra annen forskning og tidligere litteratur. Det aktuelle prosjektet

viste for eksempel en signifikant sammenheng mellom romantisk avvisning og romantisk ensomhet, noe tidligere forskning og litteratur også tyder på. Svakheten her kan diskuteres gjennom type forskningsdesign, hvor det har blitt brukt prinsipiell faktoranalyse og korrelasjonsanalyser i dette prosjektet. Metoden og analysene gjør at man ikke med sikkerhet kan si noe om kausaliteten til funnene (Meltzoff & Cooper, 2018, s. 34). Selv om deltakerne som opplevde mer romantisk avvisning også var mer romantisk ensomme, kan vi ikke med sikkerhet vite at det faktisk er avvisningen som har ført til romantisk ensomhet. I tillegg er det vanskelig å argumentere for kausaliteten på bakgrunn av tidligere forskning, da ingen av de nevnte studiene har undersøkt den direkte effekten av romantisk avvisning på romantisk ensomhet, søkeatferd og nevrotisisme, uten å ta høyde for andre forhold, og at det finnes lite eksisterende forskning på området.

En styrke med metodedesignet er bruken av act-nomination for å identifisere avvisningshandlingene. Siden et utvalg studenter identifiserte handlingene, får vi innblikk i hvilke avvisningshandlinger som faktisk oppstår og oppleves blant dem. Dette kan styrke spørreundersøkelsen ved at respondentene (som også er studenter) kjenner til den type avvisning som det blir spurt om.

Videre kan Trivers foreldreinvesteringsteori være en svakhet i prosjektet da teorien forklarer individers søkeatferd på bakgrunn av ulik investering i avkom mellom kvinner og menn, og ikke tar høyde for andre seksuelle legninger. Denne teorien kan for eksempel komme til kort i forklaring av bakgrunn for søkeatferd blant homoseksuelle individer, hvor kjønnsbestemte investeringsroller i avkom kanskje ikke vil gi mening. I det aktuelle prosjektet var majoriteten av heteroseksuelle deltakere likevel såpass stor at valgt teori gir en meningsfylt forklaring i kjønnsforskjeller i søkeatferd. Inkludering av alle individer er likevel viktig, særlig når utvalget ikke begrenses ytterligere på forhånd (for eksempel kun til heteroseksuelle).

Implikasjoner for videre forskning

Bachelorprosjektet har, gjennom statistiske analyser og hjelp av tidligere litteratur og forskning, vist at det er en sammenheng mellom opplevd romantisk avvisning blant single og de validerende målene; romantisk ensomhet, søkeatferd og nevrotisisme. Det endelige måleinstrumentet bestod av 16 prototypiske avvisningshandlinger fordelt på 4 komponenter; Fravær av engasjement, Datingapp avvisning, Direkte avslag, og Unngåelse i situasjonen. Det eksisterer relativt lite forskning og litteratur rundt romantisk avvisning blant single, og det aktuelle bachelorprosjektet kan derfor bidra med støtte til eksisterende litteratur og forskning. Det kan også brukes for å fremkalle mer forskning rundt tema, og sette lys på nødvendigheten av å fremme kunnskap rundt hvordan romantiske erfaringer kan påvirke menneskets psykiske helse, atferd og holdninger for eksempel til samfunn, politikk og kjønn.

For videre forskning blir det viktig å sette et større fokus på kausaliteten mellom fenomenene, for eksempel ved å inkludere kontrollvariabler for å undersøke om sammenhengen mellom fenomenene påvirkes av disse. Det bør utføres en test-retest for å sjekke at måleinstrumentet er reliabelt ved at det gir tilsvarende resultater ved gjentatt måling av deltakerne (Meltzoff & Cooper, 2018, s. 125). I tillegg bør innholdsvaliditet undersøkes nærmere, særlig innad i komponentene for å vurdere om domener av opplevd romantisk avvisning blir tilstrekkelig dekt. Skjevheter i utvalget kan også påvirke resultatene, og det bør derfor forsøkes å minimere slike skjevheter i fremtidig forskning på området.

Konklusjon

Resultater fra dette bachelorprosjektet viste at det var signifikante sammenhenger mellom opplevd romantisk avvisning, romantisk ensomhet, søkeatferd og nevrotisisme. Tre av hypotesene ble støttet, mens den fjerde hypotesen ble delvis støttet. Resultatene samsvarer relativt godt med tidligere forskning på området og med valgte teoretiske rammeverk. Det ble avdekket fire ulike komponenter for opplevd romantisk avvisning hos single; Fravær av engasjement, Datingapp avvisning, Direkte avslag, og Unngåelse i situasjonen. Resultater kan ha blitt påvirket av små skjevheter i utvalg og bør tas i betraktning. Analysemetoden sier ikke noe om kausaliteten av funnene, og det bør derfor inkluderes kontrollvariabler for å bedre isolere effekten av sammenhengen mellom fenomenene. I tillegg bør komponentene i avvisingsmålet granskes for innholdsvaliditet, og studien bør utsettes for test-retest for å oppnå bedre reliabilitet.

Referanseliste:

Adamczyk, K. (2015) An Investigation of Loneliness and Perceived Social Support Among Single and Partnered Young Adults. *Curr Psychology*, 35, s. 674-689.

<https://doi.org/10.1007/s12144-015-9337-7>

Adamczyk, K. (2018). Direct and indirect effects of relationship status through unmet need to belong and fear of being single on young adults' romantic loneliness. *Personality and Individual Differences*, 124, s. 124-129. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2017.12.011>

Andrighetto, L., Riva, P., Gabbiadini, A. (2019). Lonely hearts and angry minds: Online dating rejection increases male (but not female) hostility. *Aggressive behaviour*, 45(5), 571-581, <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/ab.21852>

Baumeister, R. F., & Leary, M. R. (1995). The need to belong: Desire for interpersonal attachments as a fundamental human motivation. *Psychological Bulletin*, 117(3), 497–529. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.117.3.497>

Bayer, J. B., Trieu, P., Ellison, N., Schoenebeck, S. Y., & Falk, E. B. (2021). Rejection sensitivity and interaction quality in everyday life. *Journal of Social and Personal Relationships*, 38(12), s. 3646-3668. https://www.youtube.com/watch?v=W6q_gQUKenU

Brandner, J. L., Pohlman, J., Brase, G. L. (2021). On hits and being hit on: error management theory, signal detection theory, and the male sexual overperception bias. *Evolution and Human Behavior*, 42(4), 331-342. <https://doi.org/10.1016/j.evolhumbehav.2021.01.002>

Buckley, K. E., Winkel, R. E., Leary, M. R. (2004). Reactions to acceptance and rejection: Effects of level and sequence of relational evaluation. *Journal of Experimental*

Social Psychology, 40(1), 12-28.

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0022103103000647?via%3Dihub>

Buss, D. M. (2021). Act Nomination Method. Encyclopedia of Evolutionary Psychological Science, 49-51. https://doi.org/10.1007/978-3-319-19650-3_1862

Buss, D. M., & Schmitt, D. P. (1993). Sexual Strategies Theory: An Evolutionary Perspective on Human Mating. *Psychological Review*, 100(2), s. 204-232.

<https://labs.la.utexas.edu/buss/files/2015/09/SexualStrategiesTheory.pdf>

Charlot, N. H., Balzarini, R. N., Campell, L. J. (2020). The Association between Romantic Rejection and Change in Ideal Standards, Ideal Flexibility, and Self-perceived Mate Value. *Social Psychology*, 51(2), 116-126. <https://doi.org/10.1027/1864-9335/a000392>

Coduto, K. D., Lee-Won, R. J., Baek, Y.M. (2019). Swiping for trouble: Problematic dating application use among psychosocially distraught individuals and the paths to negative outcomes. *Journal of Social and Personal Relationships*, 37(1).

<https://doi.org/10.1177/0265407519861153>

D'Angelo, J. D., & Toma, C. L. (2016). There Are Plenty of Fish in the Sea: The Effects of Choice Overload and Reversibility on Online Daters' Satisfaction with Selected Partners. *Media Psychology*, 20(1), s. 1-27. <https://doi.org/10.1080/15213269.2015.1121827>

DiTommaso, E., Brannen, C., Best, L. A. (2004). Measurement and Validity Characteristics of the Short Version of the Social and Emotional Scale for Adults.

Educational and Psychological Measurement, 64(1).

<https://doi.org/10.1177/0013164403258450>

Downey, G., & Feldman, S. I. (1996). Implications of rejection sensitivity for intimate relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 70(6), s. 1327-1343.

<https://doi.org/10.1037/0022-3514.70.6.1327>

Eaton, A. A., Rose, S. (2011). Has Dating Become More Egalitarian? A 35 Year Review Using Sex Roles. *Sex Roles*, 64, 843-862. <https://doi.org/10.1007/s11199-011-9957-9>

Field, A. (2018). *Discovering Statistics using IBM SPSS Statistics* (5.). SAGE Publications.

Freedman, G., Hales, A. H., Darcey, N. P., Le, B., Kipling, D. W. (2022). The role of gender and safety concerns in romantic rejection decisions. *Journal of Experimental Social Psychology*, 102, s. 1-12. <https://doi.org/10.1016/j.jesp.2022.104368>

Giovazolias, T., & Paschalidi, E. (2022). The Effect of Rejection Sensitivity on Fear of Intimacy in Emerging Adulthood. *European Journal of Psychology Open*, 81(1).

<https://doi.org/10.1024/2673-8627/a000019>

Grunau, K., Bieselt, H. E., Gul, P., Kupfer, T. R. (2022). Unwanted celibacy is associated with misogynistic attitudes even after controlling for personality. *Personality and Individual Differences*, 199, s. 1-6. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2022.111860>

Haselton, M. G., & Buss, D. M. (2000). Error management theory: A new perspective on biases in cross-sex mind reading. *Journal of Personality and Social Psychology*, 78(1), s. 81-91. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.78.1.81>

Kennair, L. E. O., Wade, T. J., Tallaksen, M. T., Grøntvedt, T. V., Kessler, A. M., Burch, R. L., Bendixen, M. (2022). Perceived Effectiveness of Flirtation Tactics: The Effects of Sex, Mating Context and Individual Differences in US and Norwegian Samples. *Evolutionary Psychology*, 20(1). <https://doi.org/10.1177/14747049221088011>

Kim, J. J., Muise, A., Sakaluk, J. K., Rosen, N. O., Impett, E. A. (2020). When Tonight Is Not the Night: Sexual Rejection Behaviors and Satisfaction in Romantic Relationships. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 46(10), s. 1476-1490.

<https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/0146167220907469>

Leary, M. (2022). Emotional responses to interpersonal rejection. *Dialogues in Clinical Neuroscience*, 17(4). <https://doi.org/10.31887/DCNS.2015.17.4/mleary>

Leary, M. L. (2001). *Interpersonal Rejection*. Oxford University Press.

Meltzoff, J., & Cooper, H. (2018). *Critical thinking about research: Psychology and related fields* (2.). American Psychological Association.

Penke, L., & Asendorpf, J. B. (2008). Beyond global sociosexual orientations: A more differentiated look at sociosexuality and its effects on courtship and romantic relationships.

Journal of Personality and Social Psychology, 95(5), s. 1113-1135.

<https://doi.org/10.1037/0022-3514.95.5.1113>

Qualter, P., Vanhalst, J., Harris, R., Roedel, E. V., Lodder, G., Bangee, M., Maes, M., Verhagen, M. (2015). Loneliness Across the Life Span. *Perspectives on Psychological Science*, 10(2).

<https://doi.org/10.1177/1745691615568999>

Rostami, S., Jowkar, B. (2015). The relationship between Guilt and Shame feelings with the dimensions of Loneliness; The Moderating Effect of Gender. Department of Educational Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, 10(1).

http://www.behavsci.ir/article_67937_66f1ac156abef8f385bf74e888c39e28.pdf?fbclid=IwAR3ej2MIPW0UlvIA7TS4UwVSoC1uNnonV5WwJX5bj0ZLI0nGTaOYoKq_mfE

Sumter, S. R., Valkenburg, P. M., & Peter, J. (2013). Perceptions of love across the lifespan: Differences in passion, intimacy, and commitment. *International Journal of Behavioral Development*, 37(5), s. 417-427. <https://doi.org/10.1177/0165025413492486>

Trivers, R. L. (1972). Parental Investment and Sexual Selection. http://aerg.canberra.edu.au/library/sex_general/1972_Trivers_parental_investment_and_sexual_selection.pdf

Watson, D. (2001). Neuroticism. *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences*, s. 10609-10612. <https://doi.org/10.1016/B0-08-043076-7/01771-X>

Wesselmann, E.D., Grzybowski, M.R., Steakley-Freeman, D.M., DeSouza, E.R., Nezlek, J.B., Williams, K.D. (2016). Social Exclusion in Everyday Life. In: Riva, P., Eck, J. (Red.) *Social Exclusion* (s. 3-23). Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-319-33033-4_1

